

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

חיי שרה פ-צ צעף, צפ-עי. אותיות פ-צ, יש בהם משמעות של דבר והיפוכו. מחד הוא מלשון הצפנה, צפון, צפ-ן, וזהו צד צפון שבו מחד צפון היצה"ר, ומאידך צפון בו אור, אור הצפון לצדיקים לעת"ל. וע"ש כך נקראו הצפרעים צפרדע, צפ-רדע, כי במצרים אף שלא נצטוו נכנסו לתנורים, למקום צפון ונסתר.

והנה יש כמה מינים של צפון. א. מכח הסתרה וכיסוי, וזהו בחינת צעף, לבוש המכסה. וכן זהו בחינת קפץ, ק-פץ, קפץ את ידו לשון סיתום. ב. בחינת פרוד, כי המהות הפנימית היא אחדות, והנפרדות היא כיסוי לאחדות, כיסוי למהות הדבר. וזהו פלצות, פצ-לות, בהלה המביאה לידי פזור. וזהו בחינת פצל, פצ-ל, נפרד. ג. בחינת פרוץ, פצ-רו, כי דבר פרוץ יד הכל ממשמשת בו ועי"ז בטל. וזהו רוח צפונית שהיא פרוצה (עיין ב"ב, כה, ע"ב). וזהו בחינת נפץ, נ-פץ, שעי"ז נפץ הדבר לכולם.

המשך בעמוד ג'

בלבביפדיה אברהם

בראשית, כג, ז - "ויקם" אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת וגו', ויקם שדה עפרון אשר במכפלה, אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה אשר בכל גבולו סביב לאברהם למקנה וגו', ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחוזת קבר וגו'.

ופרש"י (ז, מחז"ל בב"ר, נח, ח) ויקם שדה עפרון - תקומה היתה לו, שיצא מיד הדיוט (עפרון) ליד מלך (אברהם), עכ"ל. אולם תקומה זו לא היתה שלמה, כמ"ש בבעל הטורים על אתר וז"ל, ויקם שדה עפרון - ר"ת בהפך, עשו. רמו לעשו שיקום לערער על המערה, עכ"ל. והבן שכתוב באברהם ב' קימות. א. ויקם שדה עפרון וגו' לאברהם "למקנה". ב. ויקם השדה וגו' "לאחוזת קבר" (ועיין בבעלי התוס', וטור הארוך, מדוע נצרך קנינים אלו). ועשו שייך לקנין של אחוזת קבר, כי כל מהותו כמ"ש על עצמו "הנני הולך למות", ולכן ערער דייקא על מקום וזכות קבורה, ודו"ק.

והנה עומק מהות התקומה שהייתה לו, מושרש בזה שמצינו כמה טעמים מדוע נקראת מערה זו מערת המכפלה. א. כפולה בקומות, בית ועליה על גבה (עירובין, נג, ע"ב. ועיין פע"ח, שער ק"ש, פרק כה. ועי"ש מ"ד שס"ל שני בתים זה לפניו מזה). ב. כפולה בזוגות (שם. ועיין פרדס יוסף, פסוק ט, ודו"ק. ועיין בארז"ל, שער מאמרי רשב"י, בראשית, ד"ה והנה חנוך). ג. שכפף וכפל הקב"ה קומתו של אדה"ר וקברו בתוכו (ב"ר, נח, י). ועיין בזוה"ק (בראשית, קכח, ע"ב) מהלך נוסף שתחתון כלול בעליון, עי"ש. ועיין עוד ברמ"ז (זוה"ק, ח"א, קצג, ע"א). ועף חיים (שער לב, פ"ה).

ושורש הכפלות, אות ב', עיין מגן דוד (אות ה), עי"ש. וכל אותיות שניות, ב-כ-ר, סוד הכפלות. ועיין עוד בחסד לאברהם (מעין ג, נהר יג) שזה הר ע"ג הר, ובכל הר יש ב' מערות, עי"ש. ועיין עמק המלך (ש"ה, פרק נב) שכתב ששם הוי"ה במילוי ההי"ן העולה ב"ן, ועולה ב"פ הוי"ה פשוטה, הוא בחינת מערת המכפלה, עי"ש. ועיין עף חיים (שער יח, פ"ג, מ"ת) שכתב, ששם יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, כל האותיות כפולות (ולכך התפלות עולות דרך שם כנודע, ודו"ק). ועיין שער הפסוקים (חיי שרה, כב) ובדקות אות ה' שבשם הוי"ה היא כפולה, והיא נקראת מערת המכפלה, עיין מגלה עמוקות (חיי שרה).

ולפ"ז ביאור מהות ויקם השדה, היינו שאברהם מתקן כפיפות הקומה של אדה"ר, ודו"ק.

והנה אמרו (זהר חדש, עט, ב) ר' קיסמא אמר, מערת המכפלה, סמוך לפתח גן עדן. ועוד אמרו (שם, מדרש הנעלם, כא, א) ותאנא, ז' פתחים יש לנפשות הצדיקים להכנס עד מקום מעלתם וכו'. הפתח הראשון, נכנסת הנשמה במערת המכפלה, שהיא סמוכה לג"ע, עי"ש. ולפיכך רצה עשו להכנס ולהקבר במערת המכפלה שעי"ז אם יזכה יכנס אף הוא וזרעו לג"ע. וכמ"ש בחסד לאברהם (מעין ג, נהר יג) וז"ל, שאם ח"ו לא נקבר יעקב במערת המד כפלה (אלא עשו) שום אחד מישראל לא היה עובר דרך שם, וכל האומות והנולדים עם עשו וישמעאל (עי"ש היטב) היו נכנסים שם ע"י עשו וישמעאל שיש להם אחיזה באברהם ויצחק הנקברים במערת המכפלה, עי"ש. ועיין מגלה עמוקות (ואתחנן, אופן רכ"ב) בהרחבה.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

כתר

כתר - כרת, כנודע. ועיין רש"י (פסחים, כט, ע"א) שאף יוה"כ שמיתתו למי שמחללו בידי שמים, שנכרתים חייו ובניו, אסון הוא קרוי, שנאמר וקרהו אסון.

חכמה

עיין ליקוטי מוהר"ן (תנינא, תורה כ) וז"ל, אם לא יהיה אסון, פירש רש"י באשה. היינו שלא יפסידו ויקלקלו את דרך החכמה בעצמו, שהוא בחינת אשה הרה כנ"ל.

בינה

מינה דינין מתערין. וכמ"ש בהעמק דבר (בראשית, מד, כ) וז"ל, ירא שלא יקרהו אסון, שלא יגרום החטא, עכ"ל. וע"י החטא מתעורר הדין שבבינה.

דעת

משה. עיין פענח רזא (שמות, ד"ה נער בכה) וז"ל, נע"ר בכ"ה בגימט' וד"א אהר"ן הכה"ן, שאהרן היה בוכה על הילד היולד מאימת פן יקראנו אסון, עכ"ל.

ושורש האסון מכח עמלק, דעת דקליפה. כמ"ש (שכל טוב, ויגש, מד, כט) וקרהו אסון, לשון ארעין ומקרה, ודומה לו אשר קרך בדרך (דברים, כה, יח). ועיין מזרחי (בראשית, מב, כט) וז"ל, "ומת" מורה על (מיתה) הטבעית, וכו', אבל הכא שכתוב וקרהו אסון, מורה על המיתה מקרית, עכ"ל. ועיין פרי צדיק (אמור, יג) וז"ל, משום הכי אמר וקרהו בדרך בלא א' (משא"כ תחלה כתוב יקראנו עם א', עיי"ש), שהוא מקרה ועלילה בלבד, וקליפת עמלק, וכו', עכ"ל.

ועיין שם משמואל (ויחי, תרע"ח) וז"ל, וי"ל דזהו ההפרש בין לשון מקרה בלא אלף כמ"ש וקרהו אסון שבפרשת ויגש, ובין וקרהו אסון באלף שבפרשת מקץ, והיינו שקרהו אסון בלא אל"ף הפירוש שהאסון יבוא ויפגע בו, אבל וקרהו באל"ף הפירוש שהאסון יקראהו להתקרב אליו, עיי"ש.

חסד

ימין. אביו קרא לבנימין, מלשון בן ימין - חסד. ועליו כתיב פן יקראנו אסון.

גבורה

מדת הדין. ועיין אלשיך (בראשית, מקץ, מב, ד"ה וירא) וז"ל, פן יקראנו אסון וכו', וכיון שהתחילה מדת הדין לפגוע בבניה, קל לפגוע בשאר, כנודע, עכ"ל.

תפארת

יעקב. וכתוב (בראשית, מב, לח) קראהו אסון וגו', והורדתם את שיבתי ביגון שאולה. וכן כתיב (שם, מד, כט) וקרהו, והורדתם את שיבתי ברעה שאלה. ועיין באר מים חיים (וישב, לו) וז"ל, מעמק חברון, שחיבר אותו אליו שלא לזוז מחשבתו ודעתו מעליו בכל הדרך, לבקש רחמים עליו לבל יקראנו אסון, עכ"ל.

נצח

נו"ה, רגליו, הולכים בדרך. וכתוב (בראשית, מב, לח) וקראהו אסון בדרך. ולהיפך איתא ברמב"ן על קין (שם, ד, טו) וז"ל, יורה ששם לו האות קבוע שיהיה עמו תמיד, אולי כשהיה נוסע ממקום למקום היה לו אות מאת השם, מורה לו הדרך אשר ילך בה, ובזה ידע שלא יקראנו אסון בדרך ההוא, עכ"ל. כי השטן מקטרג בשעת סכנה, ודרך הוא מקום סכנה, כמ"ש חז"ל, עיין ירושלמי (שבת, פ"ב, ה"ו), ותנחומי מא (וישלה, ח), וב"ר (צא, ט). ועיין רמב"ן (שם, מד, כט) וז"ל, וקרהו אסון, שיקרנו כן מפני היותו נער ורך ולא נסה ללכת בדרך, עכ"ל. ועיין מלבי"ם (שם) וז"ל, כי דרך זה מוכן לסכנות הרבה חוץ מחיה רעה, עכ"ל. ועיין רע"ב (שמות, ד, כד) וז"ל, ואין לך סכנה יותר מהליכת הדרך כדאמר וקראהו אסון, עכ"ל. וזהו תכלית מצות "לויה", ללות האורח. וכמ"ש בבאר מים חיים (ויחי, יח) וז"ל, כי אילו היו מלווין אותו לא היה קורה לו אסון, עכ"ל. ועיין קדושת יו"ט (ויגש) וז"ל, וב' שמות הוי"ה במילוי ס"ג, אהי"ה במילוי קס"א, שהם גימט' דרך, וכו'. דהנה יעקב אבינו לא רצה שבנימין ג"כ ילך עם אחיו, אמר הטעם משום וקרהו אסון בדרך, דהיה מתירא עבור אלו הב' שמות של דרך שמא לא יתקנו כראוי, ועי"ז יקרהו אסון, עכ"ל.

הוד

יהודה, הוד-יה. ועיין שפתי חכמים (בראשית, מב, לח) וז"ל, כשאמר יהודה אנכי אערבנו וגו' למה לא טען הפחד של וקרהו אסון, עיי"ש. ועיין מושב זקנים (שם, מג, ט) וז"ל, הקשה החסיד וכי נתערב והצילו ממלאך המות, ותירץ שאסון אינו מיתה גמורה אלא מחלוקת (עיין כתובות, ל, ע"א, וצ"ב), עכ"ל. ולפיכך ע"י הוד, שמודה מסתלק המחלוקת, ומסתלק האסון.

יסוד

יסוד דנוק', בנימין. וכתוב (בראשית, מב, ד) ואת בנימין אחי יוסף (אחי יוסף דייקא, יסוד) לא שלח יעקב את אחיו, כי אמר פן יקראנו אסון. ויוסף נשא את אסנת, אסן-ת, לתקן את אסון זה. ועיין שפתי צדיק (מקץ) וז"ל, וקרהו אסון, תמוה קדוש עליון כמוהו עושה רושם בדברי פי קדשו ואיך הוציא מפיו דיבור זה, אך כוונתו על המשחית הנברא מכל דבר עון, ואמר שאותו אסון הנברא מ"אבדת יוסף", ובפרט באותו דרך למצרים ששם נמכר, הרגיש יעקב אבינו שיש אסון מזה בדרך, עכ"ל.

מלכות

עיין היכל ברכה (משפטים) וז"ל, ונתתה, יתיר ה"א בסוף, כי כל אלו הפגמים והאסון הם בה"ה אחרונה, מלכות, ולכך ונתתיה, שהמלכות נוקמת מהם, כמבואר בזהר בשלח בפסוק עד עולם, עכ"ל.

נפש

נפש שיתופא דגופא. ועיין הכתב והקבלה בשם הגר"א (משפטים, כא, כג) וז"ל, אסון, שם כולל לכל מכה בגוף, עכ"ל. ועוד. כתיב (שמות, כא, כג) ואם אסון יהיה, ונתת נפש תחת נפש.

רוח

כתיב (בראשית, מה, כז) וירא את העגלות ותחי רוח יעקב אביהם.

ושורש לכל אלו הוא הנחש, הנקרא נחש צפע, צפ-ע. וע"י נתחדש לבוש, על ידי שפיתה את אדה"ר לאכול מעץ הדעת, ועי"ז נתחדש להם לבושים. והוא שורש הפירוד, כמו שקללו הקב"ה ואיבה אשית בינך ובין זרעה, איבה היפך אהבה. אהבה גימט' אחד, כנודע. והיפוכו איבה, פרוד. ועליו אמרו חז"ל שיושב בין הגדרות, והגדירוהו פורץ גדרו של עולם. או שפורץ את עצם הגדר עצמה, או שקופץ על גבה, קפץ, ק-פץ.

והיפך צפון לשון הצפנה כנ"ל, הוא לשון גילוי, שיוצא מהעלם לגילוי. והוא בחינת צף, שעולה מתתא לעילא, ועי"ז מתגלה. וזהו צפיחית, צפ-יחית, שיש בו שמן ולכך הוא צף. וכן צפחת המים (שמואל, א, כו, יא) נקרא כן כמ"ש הרד"ק (ספר השורשים ערך צפח) מפני שעושים בו ציורים רבים והם בולטים, ונראה כצף, ודו"ק (וכן צפחת המים עמדה "מראשתיו" של שאול, מעין צף לראשו). וכן שורש פצר, פצ-ר, עשה ציורים. עיין הכתב והקבלה (בראשית, יט, ט). וכן מסיר הכיסוי, בבחינת פצח, פצ-ח, פתח. והיפך הפרוץ שאין לו קיום, הוא בחינת חפץ, ח-פץ, בבחינת חפץ בקיומו. והוא נגד ג' ההבחנות של צף לשון הצפנה.

ובחינת צף מלשון עולה מעלה, הוא בחינת מצנפת, צפ-מנת, שמצנפת עולה לראשו של אדם. וזהו בחינת צפור, צפ-ור, כי דרך הצפור לעלות מעלה. וכן צפה, צפ-ה, כי דרך הצופה לעמוד במקום גבוה ולראות עי"ז למרחוק. והיפך פצל, פרוד, כנ"ל, הוא בחינת צרף, צפ-ר, שמאחדם.

ושלמות הארת משיח, יוצאת מפרץ, פצ-ר, שמסלק את כל ההסתרות ומתקן כל הנפרדות, ומתקן כל הפרצות דקלקול, ומאיך מגלה פרצה דתיקון, שהוא אור א"ס שאין לו גבול.

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה: אליצפון, פץ, יצף, צפצף, מצפה, פרוץ, צפחת, צפרדע, צפרן, צוף, צופר, מצנפת, הפוצה, פצע, פצירה, צרף, פרצי, פצל, צלפוני, קפץ, פצץ, פלצות, צפעני, הרצפה, אלצפן, נפץ, פריץ, פצה, פצפץ, פצר, פצה, צפד, מפלצת, לצלפחד, לצפירת, פדהצור, צפניה, צפה, צפוי, צנף, פצם, רצפים, צפע, צופח, רצפת, צופים, פרץ, חפץ, צפון, מפץ, צפור, שצף, צעיף, צפעוני, צניף, צפת, יצף, ,

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

ועיין אור ישראל (הקדמה) וז"ל, האניה הקטנה הזאת השטה בלב ים התבל, נדרש אליה חכמה רבה ועמוקה, לנהל אותה ב"מישור" (עיין ערך קטן יושר) לבל תאבד דרך, ולשמרה מכל אסון ופגע, כי הים זועף, ורוח סועה וסער מסערת, עכ"ל. ועיין כתובות (ל, ע"א) אסון נמי צינים ופחים. והוא ע"י רוח.

נשמה

עיין מאירי (שבת, קז, ע"ב) וז"ל, הושיט ידו למעי בהמה ודלדל עובר שבמעיה, ר"ל שעקרו ממקומו אע"פ שלא הוציאו, חייב משום עוקר דבר מגידולו, ואפילו לא מת, שאלו מת הרי חייב משום נטילת נשמה. ומ"מ גדולי הדורות מפרשים אותה אף במת, ואינו חייב משום נטילת נשמה, שכל שלא נולד אינו ראוי לומר בו נטילת נשמה, כדכתיב ולא יהיה אסון. ונמצא שאם הכה את האשה והפילה (ונקרא אסון) אינו חייב משום נטילת נשמה, עכ"ל.

חיה

עיין שפתי צדיק (ויגש) וז"ל, דאיתא בגמ' (ע"ז, י, ע"ב) שאמר אנטונינוס לרבי, קטן שבהם יוכל להחיות מתים, מכ"ש להציל עם כח תוה"ק שלא יומת. אבל כפילות לשון הביאותיו והצגתיו, דאפילו אם יקרה אסון יביאהו ויחיה אותו, עכ"ל.

יחידה

כתיב (בראשית, מב, לח) כי אחיו מת, והוא "לבדו" נשאר, וקראהו אסון. וכתב ר' יוסף בכור שור (שם, מב, ד) וז"ל, והוא אין לו תמורה, כי אין לי מאמו רק הוא, כי הוא יחיד לאמו. ועיין תנחומא (וישלח, ח) כך שנו רבותינו, בשלשה מקומות פנקסו של אדם נפתחת, היוצא לדרך יחיד, וכו', רבי אחא בר יעקב מייתי ליה הטעם מן הדין קרא, וקרהו אסון.

ועוד. סוד מסירות נפש. ועיין בת עין (משפטים) וז"ל, ולא יהיה אסון, ולא יהא מותא. פירוש שלא יהיה במחשבה דיבור ומעשה שלו מסי' רות נפש וכו', ואם אסון יהיה, ר"ל כשיש לו מסירות נפש, עיי"ש.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

בס"ד

הודו לה' כִּי-טוֹב בִּי לְעוֹלָם תְּסִדֵּן

the Mechaber of the
 Bilvavi Mishkan Evneh &
 Da Es Atzmecha sefarim
 HaRav Isamar Shwartz, shlit"א

will be in Lakewood for the week of
 parshas Vayeitzei Nov. 27 - Dec. 3.

TO SCHEDULE A DRASHA OR MAKE AN APPOINTMENT
 CONTACT 917.589.3379
 email: bilvavi231@gmail.com

של 'רישא' אלא רק 'גופא', אלא שאין זה כך, כי הרי גם בעיבור שאין שם גילוי של מוחין, אלא רק הארה כמתבאר, ומ"מ הרי הוא 'ראשו בין ברכיו', כלומר יש בו בחי' רישא, והיינו שהרגלים שהם נה"י נקראים רישא³, והוא בזמן העיבור. וכאשר הוא עולה למדרגת היניקה אז 'גופא' שהוא חג"ת נקרא רישא דיליה⁴. וכאשר הוא בגדלות שיש לו י"ס שלימים, אז ראשו הוא רישא כפשוטו. ובה מתבאר דברי מהרח"ו שבחי' ו"ק דגדלות היינו שיש לו מציאות של רישא בבחי' ו"ק, מציאות של גדלות בזמן היניקה שהיניקה היא מדרגת ו"ק, וזהו גדלות דיניקה.

והוא דע שבתחלה מתחיל לגדל החלקים העליונים ואחר כך התחתונים שהרי בהכנסת המוחין התחתונים נכנסים תחלה אך בגדלות ז"א עצמו העליונים נגדלים תחלה וזה ברור נמצא שתחלה נגדל החסד והגבורה ואח"כ הת"ת וכן נ"ה וכן היסוד: עיין בש"ש שביאר את הסדר בהרחבה. ובקצרה, היינו כי תחלה נכנס החלקים העליונים מלעילא לתתא, אולם החלק התחתון של החלק העליון של העליון הוא הנכנס תחלה בעליון של התחתון⁵, לעומת כך מתתא לעילא החלק העליון של התחתון גדל תחלה⁶.

ונחזור לענין ו"ק דגדלות שהנה הד' פרקין העליונים דקו ימין שהם ג' פרקי החסד ופרק עליון של הנצח הם מתחברים עתה יחד ונעשין חסד דז"א ושם יש בחי' חכמה שלו שהרי הב' פרקין העליונים מאלו הד' הם חלקו: הנה הסדר הפשוט הוא שבכל מדרגה היא בסוד השלוש, וכאן הרב מבאר מדרגה של ד', והיינו שהם ג' פרקי החסד דז"א עם פרק עליון דנצח דאמא. והיינו שכאן נעשה תוספת של שלישי שהוא הפרק הד'.

במאמר המוסגר, זה מתגלה לדינא לגבי מה שאמרו בגמ'⁷ א"ר זירא אמר רב הונא המצווה עד שליש⁸, ונידון שם האם שליש מלבר או מלגאו ואוקמא בתיקו. והיינו שהשליש הוא בסוד תוספת⁹, והוא סוגיא דידן שהוא הגילוי של מדרגת ד' שהיא ג' שיש בה תוספת של שלישי מלבר.

כלומר אין מדרגה של ד' לעצמה, אלא הדבר נחלק לג' חלקים שהם ג' מדרגות, ועל גבי יש תוספת של שלישי נוסף,

3 והיינו שגם נה"י נחלקים לחב"ד חג"ת נה"י כנודע, והיינו שראשו הוא חב"ד דנה"י, שמקבל הארה מחב"ד הגמורים.

4 חב"ד דחג"ת כנ"ל.

5 והוא מה שהתבאר לעיל שהמוחין דאלה"ים נדחין מפני המוחין דהויו"ת הנכנסין אח"כ, כלומר קודם נכנס מוחין דאלה"ים שהוא המדרגת התחתונה של העליון, ואח"כ נכנס המדרגה העליונה של העליון שהם הויו"ת ונכנסת בתחתון. וכאשר המוחין דאלה"ים נדחים לגופא דז"א, מאירים ג"כ המוחין דהויו"ת מלמעלה 'מרחוק'.

6 ועיין להלן יבואר ענין זה בהרחבה לפי שינויי הלשונות שנקט מהרח"ו בפרק זה.

7 ב"ק ט:.

8 ועיין בראשונים שדנו האם שליש בגודלו או בדמיו.

9 וכדוג' בעלמא הוא ג"כ ענין חומש בגזל תרומה, או בפדיון מעשר שני או קדשים שהוא גם בסוד תוספת אך הוא ענין אחר.

ז"א היה תחלה ו"ק ואחר כך נגמר ליי"ס גמורות באופן זה: כלומר בעלמא דשבירה היו ז"מ נפרדים, ובעלמא דתיקון ז"א תחלתו היה ו"ק מצורפים ואח"כ נגמר ליי"ס גמורות.

שהנה קו ימין הוא חסד ונצח ובהם שש פרקין ואז תרין פרקין עלאין דחסד מתחברים עם פרק עליון דנצח דאמא והרי חכמה שלו מג' פרקין מדה גמורה וכן בקו שמאל ב' פרקין עלאין דגבורה מתחברים עם פרק עליון דהוד דאמא וכן על דרך זה בקו אמצעי: והיינו כי כל מדרגה היא ג', בנין של שלוש, בבחי' 'שלשלת', הן מדין אורך והן מדין רוחב, הן מדין אורך והן מדין עובי.

וכבר התבאר לעיל, שהמוחין נבנים מלעילא לתתא ומתתא לעילא, והיינו שמה שפרק עליון דנצח דאמא יורד להיות חכמה דז"א הוא מלעילא לתתא, ומה שב' פרקין עלאין דחסד דז"א עולים להיות חכמה הוא מתתא לעילא, וכך נשלמת חכמה דז"א בג' פרקין הללו, וכעזה"ד בקו השמאל ובקו האמצע, שחלק א' דתבונה יורד וב' חלקים מהו"ק עולים, כי דז"א גדל ועולה.

ובעומק היינו שהג"ר דז"א נבנה מב' בחינות הנ"ל בסוד 'הא והא אתניהו ביה', והוא בסוד אין לך טיפה שיורדת מלמעלה שאין ב' טיפות שעולים מלמטה¹, והוא בסוד 'זכר ונקבה בראם', זכר הוא החלק שבא מלעילא לתתא, ונקבה הוא החלק שבא מתתא לעילא, ו'ויקרא את שמם אדם' הוא צירופם אהדדי. ואמת שבכל מדרגה יש לבחון מה עיקר ההארה האם עיקרה מלעילא לתתא או מתתא לעילא.

שכיון שתבונה ממיתה עצמה עליו שאז מסתלקין פנימית נה"י שלה וחיצוניות שלה לבד נכנס בו ובתוכן המוחין דז"א וכן הם נעשין חלק מאיברי ז"א ממש ומגופו ומגדיל ז"א ע"י נה"י דתבונה: והכלים הם מהנה"י הישנים של תבונה עם חלק מו"ק דז"א שעולים, והמוחין דז"א שנכנסים בתוכם הם נעשים ע"י זיווג דאו"א.

ואמנם כשלא נכנסו עדיין רק ו"ק דגדלות מתחיל לגדל אך לא נשלם ראש דגדלות שבו: כלומר מעיקרא ז"א הוא רק ו"ק, ואח"כ נכנס ו"ק דגדלות, והיינו שמאיר הו"ק לו"ק². והוא מדרגת היניקה, ואח"כ נכנס ג"ר דגדלות ואז נעשה י"ס שלימים, והוא מה שמתבאר כאן שהג"ר נעשה ע"י ב' שלישים חג"ת דז"א ושליש עליון נה"י דתבונה.

ועדיין חג"ת שלו נקרא רישא דיליה ואם כן בהכרח שבוזה הראש מחג"ת דיליה יהיה ניכר גדלותו: כלומר כשהוא עדיין ו"ק אין לו ג"ר, וא"כ היה עולה על הדעת לומר שאין כאן גילוי

1 ע"פ מש"כ בתענית כה: "תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר אין לך טפח מלמעלה שאין תהום יוצא לקראתו".

2 הדברים נאמרים כאן בקצרה ממש, מה שנוגע לענייני דידן, ועיין בהרחבה בש"ש בכל ענייני הכוונות של ק"ש ושמונ"ע.

כלומר לכל דבר יש את עצמות הדבר, ויש את מה שהדבר משתנה, והיינו בלבושים דיליה, ולא בעצמותו, והוא בסוד 'בגד-לבוש', ואינו רמז שהוא רק סימנא בעלמא, ודו"ק.

מה שמתגלה בגדלות דיניקה שהוא מדרגת הד' היינו שנעשה 'בר זיווג', כלומר במדרגת העיבור הקטן אינו בר זיווג, ובמדרגת הגדלות הגמורה הרי הוא בר זיווג, אולם בגדלות דיניקה מאיר כבר הארה של שורש החיבור, אולם אינו חיבור באופן של ג"ר שהוא מוחין גמורים, אלא באופן של ד"ו שהו' עצמו נעשה לו צירוף של ד', ומתגלה בו שהוא 'בר זיווג'.

אחר כך כשנשלמו ג"ר דגדלות לכנוס כנ"ל ונמצא ששם החכמה בכח כלולה בחסד אך לא תהיה לגמרי עד שיכנוס החכמה של ג"ר דגדלות: כלומר אמנם הרב כתב הזכיר בדבריו ג"ר דגדלות אך בהמשך דבריו קאי או"ק דגדלות שאז החכמה כלולה בחסד, לעומת כך בגדלות החכמה היא לעצמה בסוד הג"ר. והיינו דמיירי במדרגת הד' שאז יש ג' פרקי חסד עם פרק עליון דנצח, והוא בחי' החכמה שכלולה בחסד.

התבאר לעיל שכל אור נבנה ע"י חלק מתתא לעילא וחלק מלעילא לתתא. אולם יש מהלך עמוק יותר שהחלק שירד מלעילא לתתא הוא עצמו¹¹ חוזר ועולה למעלה והוא בונה את הדבר, הדוג' לזה הם הה"ח וה"ג שיורדים עד היסוד וחלקם חוזרים ועולים למעלה.

והיינו שיש תנועה מדין הקוים שהיא תנועה או מלעילא לתתא או מתתא לעילא, אור ישר ואור חוזר. אולם מדין 'הדעת' מתגלה שמה שירד מלעילא לתתא הוא חוזר ועולה, שחלק ממה שירד חוזר ועולה, ועיקר הגילוי הזה מתגלה בדעת דייקא, שבו בחי' ה"ח וה"ג שיורדים וחלקם חוזרים ועולים למעלה. והיינו שהדעת יש בו כח של 'עולה ויורד' ואינו בסוד אור חוזר, אלא הוא עצמו יורד ועולה חלק ממנו עצמו.

והיינו שמתגלה בסוגיין סוד התנועה מדין הדעת, כי אמנם מתחלה מלעילא לתתא החלק של שלישי עליון דנצח דתבונה יורד להיות חכמה לז"א, אך בגדלות דיניקה מתגלה שכאשר יורד חלק עליון דנצח דתבונה הוא נעשה חסד כי הוא בחי' החכמה הכלולה בחסד כדברי מהר"ח¹², והחלק הזה הוא אח"כ בגדלות הגמורה חוזר ועולה בסוד תנועת הדעת, בסוד מדרגת היניקה דגדלות, ונעשה חכמה למעלה, ודו"ק.

והוא מדרגת הד' שיש בו ב' הבחנות מתהפכות, כי מצד אחד הוא בסוד 'דלה ועניה', בבחי' דבר שפל, ומאיך היא בסוד 'דלו עיני למרום'¹², בבחי' דבר שעולה למעלה. הוא עומק מדרגת הד' בסוד 'הדעת' ד-ע. והיינו שבתחלה יורד חלק עליון דנצח דתבונה להיות כלול בחסד דז"א והוא בסוד 'דלה ועניה', ואח"כ אותה מדרגה עצמה חוזרת ועולה לבנות את החכמה דז"א בסוד

11 חלק ממנו כמבואר להלן.
12 ישעי-הו לח יד.

שהוא עצמו גם בסוד השלוש. והיינו שדווקא מחמת שתופסים את השלם כג' חלקים ולא כשלם גמור לכן שייך בו בחי' תוספת, כי אם היה נתפס השלם כשלם לא היה שייך בו בחי' תוספת, כי זה היה סותר את שלמותו. והוא הנאמר כאן בסוגיין שהחסד הוא ג' פרקים והחכמה הוא שלישי נוסף וכן בגבורה עם הבינה וכעזה"ד.

מעתה נבאר את הענין שהוא נקרא ו"ק דגדלות, והוא כי התבאר שיש בז"א בחי' מדרגה של ד' כנ"ל, והנה הו"ק עצמו הם ו' חלקים, הן ו"ק דכללות, והן חיבור נצח עם חסד, הוד עם גבורה, יסוד עם ת"ת, יש בהם ו' חלקים. וכאשר הוא גדל נעשה בו בחי' ד' חלקים כנ"ל חכמה עם חסד, גבורה עם בינה, ת"ת עם דעת. והיינו שנעשה מבחי' ו' חלקים לבחי' ד' חלקים, והוא שורש הד"ו, שיסודו הוא באורות אח"פ, שבאורות האזן התגלה צורת ה' שהוא צורת ד' ו', בחוטם מתגלה צורת ו', ובפה מתגלה צורת ד', ואורות אח"פ הם שורשים למוחין המתפשטים לתתא, והוא הבחי' המתגלה כאן בבחי' ו"ק דגדלות שהוא גדלות דיניקה, שמאיר הארה משורש אורות אח"פ, בסוד הד' ו', ודו"ק.

נחדד, התבאר שיש חלוקה של ג' וכן חלוקה של ד' כנ"ל. אמנם יש תפיסה נוספת והיא תפיסת הב', כלומר מה שנבנה החכמה דז"א ע"י ב' שלישים שלו ושליש של נצח דתבונה, הב' שלישים הם מדרגת הב' שמצטרפים עם מדרגה אחת דתבונה. והיינו שכאשר הם בקטנותם הם בתפיסה של ג', וכאשר הוא נגדל נעשה חזרה מדרגה של ב'.

והיינו שכאשר בתחלה הוא במדרגת העיבור אז יש רק חו"ב כי הדעת היא באיתכסיא, שאינו ניכר לגמרי, והיינו שמתגלה תפיסה של ב'. וכאשר הוא עולה למדרגת היניקה שאז מתגלה הדעת הוא נעשה בתפיסה של ג' שהם חב"ד, והשתא כאשר נעשה הפירוק לצורך הגדלות הוא חוזר ונעשה בתפיסה של ב', שהם הב' שלישים של חג"ת שעולים, ובעומק זה נקרא 'עיבור שני'. כלומר עיבור הוא מדרגת הב'¹⁰, ביניקה הוא מדרגת הג', ובעיבור שני הוא חוזר ונעשה מדרגת הב', ואמנם אינו תפיסה של ב' שאין בו דעת אלא שכל מדרגה ומדרגה מתחלקת לב' שלישים, כולל הדעת, וזוה מתגלה תפיסת הב' בתחלת הגדלות כנ"ל, בסוד 'עיבור שני', עיבור דגדלות, ודו"ק.

ואח"כ חוזר ומאיר בו תפיסה של ג' כי הב' חלקים של כל חלק מצטרף עם שלישי עליון דנצח ואז מתגלה חזרה מדרגה של ג'. אולם כמתבאר מתגלה בין מדרגת 'עיבור שני' שהוא מדרגת הב' למדרגת הגדלות שהיא מדרגת הג', מדרגה של ד' כנ"ל, אולם הוא שלב היניקה דגדלות שהוא שלב האמצע.

וג' מדרגות אלו הם רמוזים בסוד המילה ב-ג-ד, 'בגד' דייקא,

10 ואע"פ שזה נאמר רק על חו"ב שאין הדעת ניכר אך בחג"ת ובנה"י הרי הוא ג' גם בעיבור, מ"מ בעומק אין בו בחי' אמצעית והוא הנאמר שקטן אינו מוליד כי אין לו יסוד גמור וכעזה"ד בתפארת חסר לו עיקר גופא. והוא הגדרת הקטן שהוא נוטה לקצוות כי אין לו דעת למצע.

דלו עיני למרום.

ואמנם שורש השליש הפשוט הוא במדרגת העיבור, כלומר אמנם במדרגת העיבור הוא מדרגת הב' כי אין הדעת ניכר, וזה הוא מדין הקוים, אך מדין הקומה שהיא חב"ד חג"ת ונה"י, הרי העיבור הוא שלישי אחד שהוא נה"י, ויניקה היא חג"ת נה"י שהיא ב' שלישים ואמנם מצד הקוים מתגלה ג' שלישים מצד מה שהדעת ניכר יותר. וחב"ד הוא ג' שלישים בשלימות בין מדין קוים ובין מדין הקומה. ובדקות הג"ר הם בסוד תוספת על הו"ק שהוא ג' שלישים מדין קוים, ובזה מתגלה שהג"ר הוא בסוד ד' שלישים שהוא השליש הנוסף מלבר בסוד הידור מצוה כנ"ל, שאינו שלישי כשליש דעיבור שהוא לעצמו, אלא הוא שלישי שנוסף על השלוש הקיימים, ודו"ק.

ונחמד ונאמר, שכל זה הוא בסוד הג"ר שהם בסוד 'תוספת', שהוא ג"ר דו"ק, שהוא הסוגיא דצלם הפשוט, אך כפי שהתבאר בסוגיין שהוא הצל"ם בסוד הארה דלעת"ל, בסוד י"ס גמורים, שמאיר מדין הל"מ שהם למעלה מן הכתר, ואז הוא תפיסה של קומה שלימה, שלמעלה מכל התפיסות הנ"ל, וכל מה שמהרח"ו דיבר כאן הוא לפי סדר הכוונות שהוא הארה דהשתא, ודו"ק.

אך עתה ד' פרקין הם שם יחד בחסד והרי שהחסד מועיל עתה במקום מוח ממש בחכמה ונשאר ב' פרקי התחתונים דנצח לנצח דז"א וכן על דרך זה בג' קוין והרי איך החג"ת שלו עומדין שם בכח של חב"ד, וחג"ת נקראין עתה רישא דיליה כנ"ל ויש שם רושם הגדלת רישא דיליה בכללות אע"פ שאינם בפרטות שכבר הם עתה מוכנים לכשיכנסו ג"ר דגדלות יתחלקו ב' פרקין עלאין בכל קו א' מהם לעשות חב"ד אך עתה חב"ד שלו כלילין בחג"ת ומעורבים שם: והיינו כיון שהחב"ד נמצאים כלולים בחג"ת, לכן החג"ת הוא במדרגה של רישא. ונמצא שבאופן החלוקה הזו יש רושם להגדלת רישא כשיכנס הג"ר דגדלות, והיינו שאמנם הוא מדרגת הד' בסוד 'דלה ועניה' אך יש בו רושם בסוד 'דלו עיני למרום' בסוד הד' העליון בסוד תוספת שלישי על ג' שלישים כנ"ל.

והיינו שמתחדש כאן בדברי מהרח"ו שגם בזמן היניקה כבר הושרש השורש לזמן הגדלות, ואין שלב היניקה שלב לעצמו גרידא שאחריו יבוא שלב הגדלות שנבדל ממנו. והוא מה שהתחדד לעיל שהיניקה היא ממוצע בין העיבור לגדלות, והוא ביאור דברי הרב שיש שם רושם ומוכנים לכשיכנסו ג"ר דגדלות, כלומר כבר עתה מונח בגניזו המדרגה העליונה בתחתונה, ודו"ק.

נחמד ענין זה בעבודה, והוא ענין רצוא ושוב, כי המדרגה העליונה שהאדם צריך לעלות אליה, כפשוטו היא נמצא מחוצה לו, והוא צריך לעלות אליה, אך בעומק בהגדרה עמוקה, המדרגה הבאה שהוא צריך לעלות אליה היא נמצאת כבר עתה בכח בג' ניזו במדרגה התחתונה שבה הוא נמצא עתה, וזה העומק העצום שהתבאר בדברי הרב כאן. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא מה' שיעור השבועי בירושלים בספר עץ היים

ואז יתחלקו אותן ד' פרקין לב' בחי' חציים לחכמה וחציים לחסד כנ"ל: כלומר חציים לחכמה היינו ב' שלישים דחסד שעולים להצטרף עם שלישי עליון דנצח דתבונה, ואז תהיה החכמה במדרגת הג', והם ג' חלקים 'בעצם', שמתחלה היו חלקים גמורים ב' דחסד וא' דנצח, והוא מדרגת הג"ר¹³. לעומת כך קומת מדרגת היניקה והעיבור שהם החג"ת והנה"י דז"א אמנם חוזרים וגדלים אך הוא בסוד 'הגדלה' ולא חלקים גמורים מתחלה כהג"ר¹⁴.

בלשון אחרת, כגון בקו ימין מעיקרא היו ב' שהם חסד ונצח, וכל אחד הוא ג' חלקים, וכאשר מחלקים את הו' חלקים האלו לג' חלקים נמצא שחוזרים להיות ג' חלקים שכל אחד ב' חלקים, והיא שורש מדרגת גדלות דיניקה שחוזר להיות במדרגת ב' חלקים, והוא נעשה מכח שחילקנו אותם לג' דייקא, וזה גופא הארת היניקה דגדלות בסוד עיבור שני. ועיקר הגילוי בפעול מתגלה בג"ר שחוזרים להיות ג' גמורים.

לסיכום נמצא, שעיקר מדרגת העיבור היא ב', ועיקר מדרגת היניקה היא ג' ומתגלה בה בגדלות דיניקה הארה בסוד הד' שנכלל החכמה בחסד, ואח"כ מתגלה ג"ר שאז הוא גילוי של ג' גמורים, ולמטה החג"ת והנה"י גדלים ונעשים כל אחד ג' מכח הארת הג"ר בהם. ועומק מדרגת השלוש מתגלה גם בבחי' השליש שירד מלעילא לתתא והב' שלישים שעולים מתתא לעילא, וגם ממה שעולה מהחלק העליון שירד שאז נעשו ד' שלישים שחוזר ועולה ג' שלישים למעלה. ובעומק מתגלה שלימות כל המדרגות שהם: שלישי, ב' שלישים, ג' שלישים, וד' שלישים.

נקודה נוספת, מדרגת השליש מתגלה כי מחסד נשאר שלישי אחד (אחרי שעלה ממנו ב' שלישים), וכנגד זה ירד שלישי אחד מלמעלה שהוא שלישי עליון דנצח. אמנם יש הבדל עצמי בין השליש של נצח שיורד לבין השליש של החסד שנשאר, כי השליש העליון של נצח שיורד הוא מגלה מדרגת ד' שהוא מדרגת של תוספת של שלישי לג' פרקי החסד, לעומת כך השליש התחתון של החסד מגלה שהוא במדרגה של שלישי א' שאמנם מצרפים לו עוד שלישי נוסף, שאח"כ גדל לג' שלישים.

13 והמדרגה הזו מאירה לכל הו"ק שיהיו באופן של שלוש.

14 אולם עיין בפרק א' שהוזכר שם ענין ההגדלה של ז"א, וביארנו שם כמה שמועות שהביא שם הש"ש, ולפי חלק מן השמועות חג"ת נה"י הם בסוד 'הגדלה' ולא 'חלקים בעצם', אולם בדברי מהרח"ו שם כתב שג' פרקי נצח מתערבין בכל גופא דז"א, אך כפי שביארנו לעיל שהוא משום דמייירי התם בסוד הארת הצל"ם בסוד י"ס גמורים שהיא הארה דלעת"ל ואין הכי נמי שלפי זה כל חלקי ז"א הם חלקים 'בעצם', אך כאן מייירי לפי המהלך של הצל"ם הפשוט שהיא הארה דהשתא שהכתר למעלה מהל"מ, והג"ר הוא בסוד תוספת ואינו בחי' י"ס גמורים, ולכן לפי זה יש הבחנה בין הג"ר דז"א שנבנה מחלקים בעצם לבין החג"ת נה"י שנבנים באופן של הגדלת חלקים, ודו"ק.

העולם התחתון, עולם דידן, כלומר, העור-
לם דידן גופא נחלק לדי רוחות.

שרשי הדברים, אצל יעקב אבינו נאמר
"ויחלום והנה סולם מוצב ארצה ורא-
שו מגיע השמימה" בפשטות זה קאי על
הסולם, אבל כמו שאומרים חז"ל כידוע
"סולם דא יעקב", שיעקב עצמו הוא מד-
רגת הסולם. וא"כ, "ראשו מגיע השמימה"
זהו ראשו של יעקב עצמו, שעליו נאמר
"דמות תם חקוקה בכסא", זה ה"ראשו
מגיע השמימה" שמגיע עד כסא הכבוד,
והוא "מוצב ארצה", גופו, הוא זה שמור-
צב ארצה, ה"ראשו מגיע השמימה" זה הז'
רקיעים, וגופו שהוא ה"מוצב ארצה", זה
מציאות העולם הזה, והעולם הזה עצמו
נחלק לדי רוחות.

וזהו שכאשר פגש יעקב את יוסף, קרא
קריאת שמע, הוא אמר "שמע ישראל ה'
אלקינו ה' אחד", וגם בשעה שהוא נפגש
עם בניו לפני פטירתו, כדברי חז"ל כידוע
על מה שנאמר "האספו ואגידה לכם את
אשר יקרה אתכם באחרית הימים" שא-
מרו לו בניו ליעקב אבינו "יודעים אנו מה
בלבבך, שמע ישראל וגו' כשם שאין בלי-
בך אלא אחד כך אין בליבנו אלא אחד".

והרי השבטים נחלקים לשמונה ואר-
בעה - ח' וד', שמונה שהם בני האמהות
ממש, בני לאה ובני רחל, בני לאה שהם
ששה ובני רחל שהם שתיים, ובני השפחות
בני בלהה וזלפה הם ארבעה, זהו אחד, ח'
וד' אלו הם השבטים, וזה הם אומרים ל-
יעקב אבינו, "כשם שאין בליבך אלא אחד
כך אין בליבנו אלא אחד", ההוה אמינא
שהם לא 'אחד', שהרי כדברי חז"ל, הש-
בטים היו מבזים את בני השפחות שהם
הד' שבאחד, ובעומק, הבנים הם ביחס
ל"ראשו מגיע השמימה", זה השמונה ז'
רקיעים והעולם הזה שמצטרף אליהם,
והד' שכנגד בני השפחות שהם ארבעה זה
ה"מוצב ארצה", זה שני המהלכים של הח'
והד', שנעשה מציאות של ה'אחד'.

ובאופן כללי מאד, ח' וד' זה גימטריא
י"ב, שאלו הם הארבעה צדדים, ויתר על
כן יש ששה צדדים כולל מעלה ומטה, וכל

אח שבאחד - האיחוי שמחזיר לאחד
אחד, הוא מלשון של אח והוא מלשון של
איחוד. הדוגמאות השרשיות לזה, ראשית
מה שנאמר בתחילה בפעם הראשונה
בתורה לשון של אחד - "ויבדל אלקים
בין האור ובין החושך ויקרא אלקים לאור
יום ולחושך קרא לילה [=הבדלה] ויהי ערב
ויהי בוקר יום אחד", כלומר, על אף שיש
ערב ויש בוקר, יש אור ויש חושך, יש יום
ויש לילה, מובדלים זה מזה, ה"יום אחד",
מאחד מצרף ומחבר את החלקים הללו.

והדוגמא השרשית הנוספת, נאמר בת-
חילה באדם "זכר ונקבה בראם ויקרא את
שמן אדם", "ויפל ה' אלקים תרדמה על
האדם ויישן ויקח אחת מצלעותיו ויסגור
בשר תחתנה ויבן ה' אלקים את הצלע וגו'
לאשה ויביאה אל האדם", ואז אומר אדם
הראשון "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר
מבשרי" וגו' וע"ז נאמר בלשון הכתוב:
"על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק
באשתו והיו לבשר אחד", וא"כ ה"בשר
אחד" זה האיחוי, מעיקרא הם היו 'אחד',
"זכר ונקבה בראם ויקרא את שמן אדם",
ולאחר מכן נעשה הבדלה - "ויקח אחת
מצלעותיו", אבל, "ויביאה אל האדם", הם
חוזרים ומצטרפים אהדדי, וצירופם גם
יחד היינו שנעשה איחוי שהם נהיים לאחד
והיו לבשר אחד". וא"כ, נעשה איחוי וחי-
בור בין יום ולילה, אור וחושך, ערב ובוקר,
איש ואשה, מקבילים אהדדי צירופם וחי-
בורם, זהו "אחד".

**הח' שבאחד - "ראשו מגיע הש-
מימה" והד' שבאחד "סולם מוצב
ארצה"** אבל יתר על כן, בפרטות יותר
במציאות של "אחד", הרי כידוע, מה
שנאמר לדינא כאשר אנחנו מכוונים בכל
יום "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד", הא'
שב'אחד' זה היחידות, הח' הם הז' רקיעים
והעולם, והד' אלו הם הד' רוחות. - מונח
כאן בשורש כמה וכמה פנים של פירוד,
פיזור, ואחדותם, הח' שזה הז' רקיעים
והעולם התחתון, והד' זהו הד' רוחות של

הקיום המחברים את הששה צדדים אלו
הם הי"ב גבולי אלכסון כידוע מאד, שהם
כנגד הי"ב שבטים, אבל בפרטות יותר
כמו שהוזכר, זה מתחלק לח' וד', ח' של
הבנים, שהם בחינת בנים של הראש, של
יעקב אבינו, שהם בבחינת "ראשו מגיע
השמימה", כנגד הרקיעים, והד' בני הש-
פחות הם בבחינת גופו, "מוצב ארצה".

מדרגת ראשו של אדם הרא- שון ומדרגת גופו

בלשון אחר והיינו הך, "שופריה דיעקב
אבינו מעין שופריה דאדם הראשון" כמו
שאומרת הגמ', ואדם הראשון עצמו, צורת
יצירתו כמו שאומרת הגמ' בסנהדרין בדף
ל"ח כידוע, ראשו מארץ ישראל, גופו
מבבל, ושאר איבריו מכל העולם כולו.

כלומר מה ש"ראשו מארץ ישראל",
השורש של "ראשו" הוא שורש במדרגת
שמים, בבחינת "היכא דנשקי שמיא ואר-
עא" כאן בעולם דידן, המקום שעליו נאמר
"וזה שער השמים", ששם היה הגילוי של
"ראשו מגיע השמימה", וא"כ, ארץ ישראל
ירושלים במקום המקדש, משם השורש
של קומתו של אדם הראשון, וכדברי חז"ל
שנברא ממקום המזבח, כי האדם נברא
ממקום כפרתו, זה מקום של 'שער הש-
מים' כהגדרה כללית, נמצא שראשו של
אדם הראשון שייך לח' שב'אחד' של הז'
רקיעים בצירוף העולם הזה שמצטרף
אליהם, זה שורש ראשו של אדם הראשון,
"ראשו מגיע השמימה", בבחינת רקיעים.

"גופו מבבל ושאר כל איבריו מכל
העולם כולו", כלומר, זה שורש של
מציאות הד' רוחות השמים, שה-
דבר מתפזר ומתרחק לדי רוחות.
זה צורת היצירה של אדם הראשון.

קודת הפגם בח' שב'אחד' מכח החטא
ואילו צורת היצירה הזו היתה מתראה
באופן הנכון שלה, צורת הדברים היתה
באופן שהיה מתגלה ה'אחד', ה"ויהי ערב
ויהי בוקר יום אחד", ה-י"עזוב איש את
אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר
אחד", זה היה צריך להיות צורת היצירה
של ראשו וגופו של אדם הראשון.

והאד שעלה מן הארץ, מאיזה מקום של ארץ הוא עלה, ברור הדבר בעומק, הרי ארץ ישראל, נאמר בה "למטר השמים תשתה מים". מלעילא לתתא, אבל לא כארץ ישראל, ארץ מצרים, שעליה נאמר כמו שמפורש בקרא "והשקית ברגלך כגן הירק", שם המים עולים מתתא לעי-לא, "נילוס עולה לקראתו", המים עולים מתתא לעילא.

וא"כ, ברור הדבר, שמה שנאמר "ואד יעלה מן הארץ", מאיפה היה המקום של ה"אד יעלה מן הארץ"? - הרי לצורך יציאת ראשו של האדם שהוא מארץ ישראל, אז זה "למטר השמים תשתה מים", זה הטל שיורד מלעילא לתתא שעליו נאמר "טל אינו מיעצר", שיורד תמיד, אבל לצורך בריאת גופו של אדם הראשון, שאר איבריו של אדם הראשון, אז המים מגיעים עים לצורך כך מלתתא, וכשהם מגיעים מלתתא אז התפיסה היא "ואד יעלה מן הארץ", לצורך יצירת האדם.

ויתר על כן, ברור הדבר, הד' שזה הד' שב'אד', השורש שלה הוא ארץ מצרים שכמו שאומרת הגמ' הרי, שארכה ורחב בה ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה, כל הויתה היא אינה אלא ארבע, שמצרים היא צורה של מ' - מ' סגורה, שלכן עבד אינו יוצא משם לעולם, ולכן "ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה" דיקא, זה הויתה, מהותה של מצרים, ושורש מצרים היא שורש הד' גלויות שגלו ישראל, השורש מצרים, ולאחר מכן, בבל, מדי ופרס, יון ואדום, וא"כ במצרים מתגלה שורש הד' דקלקול שהופך להיות מציאות של גלות. **הדלות שבד' והפיזור שבד' וההקבלה ביניהם** ועכשיו להבין את העומק, בהקבלה למה שהוזכר קודם לכן, הוזכר שהדל"ת כפשוטו, היא דלה ועניה, ד' בני השפחות, שזה מציאות של עבד, הוזכר עכשיו שמהלך הד' הוא הד' גלויות, הפיזור לארבע כנפות הארץ שזה המושג הנקרא גלות ושורשו מצרים, לכאורה, הם שני מהלכים נפרדים, מהלך אחד, עבד, שפחה, שזה הד' של בני השפחות, דלה ועניה שזה עבד,

מלשון "נקבה עלי שכרך ואתנה", להגדיר את הדבר, דבר נקוב, מוגדר מניינו, ניכר וידוע.

אבל כאשר חל מציאות הפגם, הנקבה הפכה להיות חטא של חסרון, כאן מונח עומק הפגם שבאחד שנפרד מכח האות ח', כמו שנתבאר

נקודת הפגם בד' שב'אחד

ויתר על כן, הפגם המשך אחרי האות ח', לאות ד', ובאות דל"ת זה הפך להיות מציאות של יעקב אבינו והשבטים, הח' שבשבטים זה בני האמהות, והד' אלו הם בני השפחות. כלומר, האשה הופכת להיות מעין עבד, מעין שפחה, הגדרת עבד היא "לית ליה מגרמיה כלום", הוא הדל, הוא העני הגמור ביותר שישנו במציאות הבריאה, בו מונח עומק נקודת העניות המוחלטת, כי "לית ליה מגרמיה כלום", האשה הופכת להיות "לית לה מגרמה כלום", דלה ועניה, זה הפגם של מציאות הד' שבאחד. נעשה ההפרדה בין הבנים שהם בבחינת יורשים את אביהם, לבין בני השפחות שכל הויתם של השפחות הם בבחינת עבד ש"כל מה שקנה עבד קנה רבו", כאן מונח עומק ההבדלה במציאות האחד, כמו שנתבאר.

אם כן, זה עומק הפגם שחל בנקודת הפירוד של אדם וחווה, שבמקום שיצטרפו יחד אהדדי ויהיה בהם אופן של חיבור, נעשה עומק נקודת הפירוד של הח' והד' כמו שנתבאר.

'ואד יעלה מן הארץ' - ליציאת גופו של אדה"ר

אבל יתר על כן, הד' עצמה שנעשה בה אופן של נקודת פירוד, להבין ברור, הרי בשורש יצירת האדם נאמר בו "ואד יעלה מן הארץ והשקה את הגן", אומר רש"י מיסוד דברי חז"ל, שהוא לצורך יצירת האדם שגיבל את עפרו ומכח כך נעשה קומת גופו של אדם הראשון, "וייצר את האדם עפר מן האדמה", המילה אחד מורכבת מ-אד - ח' - "ואד יעלה מן הארץ", וא"כ כל שורש מציאות האחד היינו שהוא בא לאחד את ה"אד יעלה מן הארץ",

אבל כאשר נעשה מציאות של פגם, "בא נחש על חוה והטיל בה זוהמא", ה"והיו לבשר אחד" כבר איננו מתגלה באופן הג' מור שלו, אז נעשה אופן של פגם בח' והד' של ה'אחד', שבמקום שיהיה מציאות של איחוי, של חיבור, של צירוף שלם. נעשה אח מלשון אנחה, לשון של כאב, צעקה, נעשה כח של כילוי בבחינת "אחו" "אח" מקום של האש שבו שורפים. ועי"כ, במקום שיתגלה ב-ח' השכינה שיורדת את הז' רקיעים ויורדת כאן לעולם, נסתלקה השכינה ז' רקיעים כמו שמסדרים חז"ל את סדר הדברים, סדר ההסתלקות של השכינה ולאחר מכן סדר הירידה בחזרה, אבל מה שהשכינה נסתלקה ז' רקיעים, כלומר, שהח' נפגם, ומה שהיה מקודם בתחילת הדבר אות ח' כפי שהיא במי-לוי חיי"ת, הופך להיות חטא, מציאות של חטא, האחד עצמו, חל בו אופן שבמקום שהוא יהיה בבחינת איחוי, הח' שבאחד הפך להיות מציאות של חטא - חסרון, זה תוקף נקודת הפגם ב"והיו לבשר אחד" בין אדם הראשון לחוה.

ובדקות, כל חטא נקרא חטא מלשון חסרון, וא"כ, מה שהיה צירוף של "זכר ונקבה בראם", שהאשה נקראת נקבה מלשון נקב, בית קיבול של חסר, אבל מצד התיקון זה "זכר ונקבה" שהם משלימים זה את זה, הזכר בולט, הנקבה שקועה, ויחד נעשה צורה של צירוף שלם שזה צורת המבנה השלם של הבריאה, וכאשר נעשה מציאות של פגם, הנקבה הפכה להיות נקבה, ולא מצד בית קיבול של מציאות הזכר, הרי "בא נחש על חוה והטיל בה זוהמא", וא"כ, זה לא בית קיבול מצד נקודת התיקון, שאותו מקום של בית קיבול הפך להיות בו מציאות של חטא, של חסרון, זה השורש של "בא נחש על חוה והטיל בה זוהמא" במקום הנקב דילה, עד כמה שהיא היתה מצטרפת לאדם הראשון בלבד, אז זה נקבה מלשון "נקבה עלי שכרך ואתנה", דבר המוגדר זה ההבחנה של "הרי את מקודשת לי", מיוחדת לי ומופרשת מכל העולם כולו, על שם כן הנקבה נקראת נקבה, כלומר, הנקב שבה הוא מקום האיחוד, הנקב הוא

"כל מה שקנה עבד קנה רבו", מהלך שני, פיזור פירוד, "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד רד בין העמים", גלות מפוזרת לדי כנפות הארץ והשורש שלה זה מצרים, שהיא שורש כל הגלויות כולם.

אבל בעומק, ברור לכל בר דעת שבמצרים עצמה נמצא הרי שני הדברים בבת אחת, מצרים היא שורש לכל הגלויות כולם, אבל המהות של מצרים זה שהיא "בית עבדים" - "מבית עבדים פדיתנו", שעבד לא יוצא משם לעולם, והרי שכל מציאות גלות מצרים מלבד מה שהיא גלות מ-ארץ ישראל ל-מצרים, "בשבעים נפש ירדו אבותינו מצרימה", שורש הגלות המהותית של מצרים, לא רק בערך של מקום אלא בגדר של מהות, זה "מבית עבדים פדיתנו", מקום של עבד ש"כל מה שקנה עבד קנה רבו", שזה הרי כל סדר מה שעשה יוסף שהוא קנה את מצרים אותם, את גופם ואת אדמתם ואת בהמתם, כולם נקנו לפרעה למצרים, כולו הופך להיות מציאות של 'בית עבדים', ועל ידי כן הגלות של מצרים חובקת בתוכה גם את ה'דלה ועניה', וגם את מציאות הפיזור שבדבר, זה עומק נקודת הגלות שמתגלה במעמקי מצרים.

ולפי"ז, מקביל מאד למה שהוזכר קודם לכן, הרי כל מה שנשתלשל הדבר שירדו אבותינו למצרים, הוא נשתלשל מכח יוסף שהיה רואה את השבטים שהם מבזים את בני השפחות, כלומר, לתפיסתו הם הפרידו את הח' ואת הד', שזה ההבדל בין הבנים, בני האמהות, לבני השפחות, ועי"כ השתלשל ירדת יוסף למצרים שהוא שורש הירידה כולה של כל קומת כנסת ישראל שיורדים למצרים, מציאות הירידה הזו היא באה באופן שהוא מכח בני השפחות שהיו מבזים אותם שזה הד', שנעשה צורת הירידה בשורש הדבר של בני השפחות, ולכן צורת הירידה שיורדים למצרים מכח יוסף, "לעבד נמכר יוסף", יוסף נמכר לעבד, זה צורת ירידתו למצרים, העבדות לא התחילה במצרים רק שהיא נהיתה 'בית עבדים', אלא צורת הירידה מעיקרא היתה ע"י "וימכרוהו",

שני המכירות שהיו, לאורחת ישמעאלים ולמדינים וכו', נעשה מציאות של ירדת יוסף באופן של עבד, כי המהות של הירידה דה למצרים, זה הדל"ת שיורדת למצרים באופן של דלה ועניה של מציאות של עבד, כאן מונח עומק ירדת בני ישראל למצרים מכחו של יוסף במדרגת הבנים, בני השפחות דוקא, כמו שנתבאר.

ועל ידי כן, כאשר הם מורידים את יוסף למצרים, נעשה הפירוד המוחלט בין מדרגת הח' למדרגת הד', יש בהם אופן גמור של מציאות של פירוד כמו שנתבאר.

התיקון של ה"מות יפריד" שבקבורה
ולפי"ז, להבין ברור, מצד מהלכי התיקון, קודם החטא, היה צריך להיות ב'זכר ונ' קבה' יחוד גמור או מעין יחוד גמור, אבל כאשר נעשה מציאות החטא כמו שהוזכר, הופרד, זכר ונקבה קיימים כשלעצמם, אדם הראשון פירש מאשתו ק"ל שנה, כמו שאומרת הגמ' בעירובין, איפה הם חוזרים ומצטרפים, חוזרים להיות אחד, כאשר נעשה מציאות של מיתה, מתגלה במהלך הפשוט, "כי המות יפריד ביני וביני" נ"ך כמו שנאמר ברות וחמותה נעמי.

אבל מצד נקודת התיקון שנמצא במות, "ממכה עצמה מתקן רטיה", להבין עמוק - הרי קוברים משפחה ומשפחה, ויתר על כן שורש הקבורה הוא זכר ונ' קבה, והדוגמא הבהירה זה מערת המ' כפלה, אדם וחיה, אברהם ושרה, יצחק ורבקה, יעקב ולאה, וראשו של עשו שבמעה, כלומר, כל מהות מערת המכפלה, היא נקראת מכפלה כי היא כפולה בקומות, כפולה בזוגות, כשתי הדעות בזה, ושניהם אמת כדברי רבותינו כידוע, והגדרת הדבר הוא, מונח במערת המכפלה התפיסה שהזכר והנקבה הופכים להיות שמה אחד. - זהו עומק התיקון של מדרגת מערת המכפלה. - ובכללות זה הסוגיא שקוברים אדם אצל בני משפחתו, אבל בפרטות, בשורש של הדבר, ה'בני משפחתו' שורשו באיש ואשה, אדם הראשון וחיה, אדם הראשון פירש מאשתו תו ק"ל שנה ונעשה מציאות של פירוד, אבל בקבורה חוזר הדבר ומתאחד, הזכר

והנקבה חוזרים ומתאחדים, וכמו שהוזכר הרי, לעיל, אח ראשי תיבות אדם חיה, נעשה איחוי, חיבור, במדרגת מערת המ' כפלה, חוזרים ומתאחים, חוזרים ומתחברים יחד אהדדי, זה עומק מדרגת המערה.

איחוי אברהם ושרה שמכה מערת המכפלה - תיקון הח' שבאחד
וברור הדבר הרי, את המערה קנה אברהם מאת בני חת - ח"ת, כלומר, מה שהתקלקל האות ח"ת והפך להיות חטא מצד מהלכי הקלקול, כאשר חוזר ונתקן האופן של העבדות, "ממכה עצמה מתקן רטיה", מה"ביום אכלך ממנו מות תמות", "עפר אתה ואל עפר תשוב", שהוא עומק נקודת הקלקול, אבל כשמתגלה קומת כנסת ישראל באברהם, שמתחיל את התיקון בקומת כנסת ישראל, מצטרף אברהם לשרה, מתאחדים יחד אהדדי, נתקן מציאות החטא.

ובעומק יותר, מעיקרא אברהם ושרה עקרים היו, טומטומין היו, "אין לה ולד", "אפי' בית ולד אין לה", כמו שדורשים חז"ל, היה להם גדר של עקרות, "מפני מה היו אמותינו עקרות" כמו שאומרים חז"ל "הקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים", מה ה"תפילתן" שהקב"ה מתאוה, שהעקר על ידי תפילתו הוא בוקע את הרקיע, זה עקר - רקיע, הקב"ה מתאוה לתפילתם של צדיקים, וביחוד כאן אצל אברהם ושרה שהם השורש של העקר יום, של קומת כנסת ישראל, אז עד שהם יבקעו את הז' רקיעים והעולם, שזה הח', מכח כך נעשה המציאות שאברהם ושרה מולידים, הם באים לתקן את כח הח'. - לכן יצחק שהוא בבחינת יצק-ח', הוא בא לתקן את אותו מציאות של ח', ואיך הוא מתקן את מציאות הח', בפנים אחד לענייני דין השתא, ע"י שהתפילה בוקעת את הרקיעים, זה העקרים שהופך להיות רקיעים, דיקא מכח כך נעשה צירוף של 'הפעם', "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי וגו' והיו לבשר אחד", מכח הולד, אברהם ושרה מתחברים אהדדי, מעין אדם וחיה, שמתגלה בהם האיחוי - "אמרי נא אחותי את למען ייטב לי בעבורך וחי"

הגדרת 'מפוזר' והגדרת 'מפוזר-רד' בנפילה מה'אחד'

ולפי"ז, להבין עמוק, נאמר בקרא "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים", נאמר כאן "מפוזר ומפורד", 'מפוזר' זה פיזור, אבל הפיזור הוא עדיין לא מציאות של היבדלות גמורה, והדוגמא הבהירה לזה הוא בגמ' בתחילת אלו מציאות, "אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז, מצא פי-רות מפוזרין הרי אלו שלו", אומרת הגמ' שמפוזרין, במאי עסקינן, במכנשתא דבי דרי, קב בארבע אמות, זה נקרא פירות מפוזרין - יש "בציר מהכ"י, ויותר מקב בארבע אמות, 'מפוזרין' כלומר, זה מפוזר במקום בשיעור מסויים, זה שיעור פיזור.

יותר מארבע אמות זה כבר מעבר להגדרת הפיזור, זה כבר 'מפורד', בתוך ארבע אמות זה מפוזר. פחות מארבע אמות זה כבר מאוחד. זה ההגדרה של מפוזר, הוא מפוזר בתוך אותם ד' אמות, דיקא, שמכנשתא דבי דרי זה קב בארבע אמות, דיקא 'ארבע אמות', כמתבאר.

אבל, הגדרת מפוזר הוא שנעשה מציאות של פיזור, באופן שהדבר נתפור לגמרי, כאן נעשה עומק נקודת הקלקול של ה'אחד', "ישנו עם אחד, מפוזר ומפורד" כלומר, היפך מציאות ה'אחד' נעשה מציאות של 'מפוזר ומפורד', זה שורש גזירתו של המן הרשע, כלומר, הוא יונק מהנפילה של ה'אחד'.

אבל מצד נקודת התיקון, "גדולה הסרת טבעת יתר ממ"ח נביאים ומ"ז נביאות שעמדו להם לישראל", כמו שאומרת הגמ' במגילה כידוע, שעל ידי המעשה של המן נעשה "לך כנוס את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד", כלומר, ברור הדבר מה שהוא אמר "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד", הוא הדגיש את ה'מפוזר ומפורד', אבל מכח גזירתו, נעשה המציאות של ה'אחד', אז בפש-טות, היה גזירה, ועל ידי כן נעשה המ-ציאות של ה'אחד', "מעמיד עליהם מלך קשה כהמן ומיד עושים תשובה ונגאלים", אבל היה יכול להיות גם בעוד אופנים.

תיקן רק את מדרגת הח', אלא הוא תיקן גם את מדרגת הד', זה "ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר", בפסולת כידוע, זה "ארבע מאות איש עמו" של עשו, והגלות של מצרים של ה"ארבע מאות" שהוזכר, ה"ארבע מאות על ארבע מאות פרסה" וה"ארבע מאות שנה", אבל בפרטות מה שהוא קונה את השדה ב'ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר', כלומר, הקנין שבו הוא קונה את הדבר הוא באופן שהוא מתקן את הח', והוא מתקן את הד' ב"ארבע מאות שקל כסף" כשהוא קונה, ועל ידי כן חוזר ומתגלה "יעזוב את אביו ואת אמו ודבק באשתו", מתגלה האופן הזה שהוא האופן השלם של הדבר, במקום קבורתם של אברהם ושרה שמצטרפים יחד אה-דדי, הם הופכים להיות מציאות של אחד, מציאות של צירוף.

תמיד שנאמר "יעזוב את אביו ואת אמו ודבק באשתו" אז יש היבדלות מאביו ואמו, ואצל אברהם זה היה בדוקא, כמו שנאמר הרי "לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך", אבל הרי, בשעה שהוא הובא לידי קבורה, שם נאמר "ואתה תבוא אל אבותיך בשלום תקבר בשיבה טובה", כמו שאומר רש"י מיסוד דברי חז"ל, בישרו שיעשה תרח תשובה.

כלומר, תרח שהוא בא לתקן את הת' [-ארבע מאות] שזה אותיות תרח ת' ור"ח שזה בגימטריא יצחק, הוא בא לתקן את אותו מדרגה של ארבע מאות, "תבוא אל אבותיך בשלום תקבר בשיבה טובה", אז מתגלה שהחיבור נעשה, לא רק בין אב-רהם לשרה, שהוא בבחינת הח' - "בני חת" והד' - "ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר", אלא מצטרף גם ה'אביו', מקום החיבור שזה הא' שמשם מגיע מקום הא' שבאחד, נעשה צירוף שלם, מה שנאמר "ואמנה אחותי בת אבי ולא בת אמי", כל-מר, מכח הא' של האב והאם - שבשורש זה אחד, אלא ששם זה "בת אמי ולא בת אבי", אבל מתגלה הצירוף של הא' של האחד, זה מקום קבורתו של אברהם אבינו שחוזר ומתאחד מצד אותו נקודת הדבר.

תה נפשי בגללך", הפך להיות מציאות של "אחותי את", כלומר הם מתאחים יחד אהדדי, "היא מחברתך ואשת חיקך", אז במדרגה של "אחותי את" נעשה הצירוף ביניהם, ה"אחותי" הוא תיקון של ה-אדם וחווה, שזה נעשה באברהם ושרה כמו שנתבאר, הן מכח בקיעת הרקיעים ע"י שעקרים היו, והן במקום המיתה, במקום הקבורה, שאברהם קנה את השדה מאת בני חת דייקא, כמו שנתבאר שבוזה הוא תיקן את הח', ע"י כן נעשה תיקון של הע-ליה של הדבר, במקום קבורתם של אדם וחווה, נעשה תיקון של אברהם ושרה שנ-קברים יחד אהדדי.

ועל ידי כן, כמו שאומרת הגמ' בבבא בתרא, במעשה דרבי בנאה דהוה מצין מערתא, שכאשר הגיע למערת המכ-פלה שהוא ראה אותם ש"גני ברישיה" - "לאו אורח ארעא", בלי להיכנס לכל עומק הסוגיא, אבל לעניינא דידן השתא, הוא ראה אותם במהלכי חיבור, איך הם עדיין עומדים ומחוברים אהדדי, זה העו-מק שמונח במערת המכפלה בתיקון של אברהם ושרה, מה שכפשוטו "המות יפ-ריד ביני ובינך", ואם נקברים בני זוג אז הם נקברים זה ליד זה וזה צד מסויים של חיבור, אבל במדרגת מערת המכפלה ששם אינם מתים אלא כולם חיים - שב-פרטות זה נאמר על יעקב אבינו, "יעקב אבינו לא מת", אבל בכללות יותר אב-רהם ושרה שמתגלה בהם "גני ברישיה", "משי ידיה", כל סדר דברי הגמ' באליהו וכו', כלומר, מונח שמה מקום של חיים, מונח שמה חיבור של שרה יחד עם אב-רהם, מונח שמה האופן שהמקום הזה של בני חת, הוא משאיר את המדרגה הזו של האיחוי, של החיבור, של הצ-ירוף שלהם אהדדי, ומקום הקבורה גופא הוא במדרגת 'בני חת', כאן מונח האופן של התיקון של הח' כמו שנתבאר. תיקון

הד' שב'אחד' שמכח ה'ארבע מאות שקל כסף

יותר על כן, ברור לכל בר דעת, אברהם הרי קנה מעפרון את השדה ב"ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר", כלומר, הוא לא

גילוי ה"ממכה עצמה מתקן נקיה" שבגזירת המן

אבל בעומק יותר, הגזירה היתה "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד", להבין עמוק – הגזירה היתה להמית, כל מות מציאותו של הוא 'כי המות יפריד', הוא מציאות של פירוד. אבל "ממכה עצמה מתקן רטיה", מהמות עצמו התגלה מציאות של אחדות, מה"להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים", ה'להשמיד להרוג ולאבד' זה מציאות של מות, אבל "מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד ושללם לבוז".

זה הרי, י"ג אדר, תענית אסתר, שהוא גימטריא אחד, יום אסיפה לכל, הוא הופך להיות מציאות שהמות עצמו מגלה את מציאות האחדות, ה'מפוזר ומפורד' בבחינת 'המות יפריד', דיקא מכח המות עצמו, "ממכה עצמה מתקן רטיה" שהמות עצמו הופך להיות נקודת התרופה, נקודת התיקון,

כשהזכרנו את זה בכללות ממש במערת המכפלה, באברהם ושרה שהוגדר שיש שם חיבור מכח מציאות המות, שם נאמר "וישקול אברהם לעפרון" – חז"ל אומרים הרי, ש"הקדים שקליהם לשקליו" שזה מחצית השקל של פרשת כי תשא, אבל בעומק, מאיפה השורש של השקל לים האלה, מ"וישקול אברהם לעפרון את הכסף וגו' ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר".

זה השורש של השקילה שהיא שורש ה"הקדים שקליהם לשקליו" של המן הרשע, ועל ידי כן נתגלה המציאות שנקודת המות הופכת להיות חיים, "ותקם השדה והמערה אשר בתוכה", וכמו שאומרים חז"ל – "תקומה היתה לה" שיצאה מיד עפרון ונכנסה לידו של אברהם אבינו, כי מונח כאן האופן של התקומה של התחיית המתים שמתגלה משורש מערת המכפלה, מכח כך נעשה ההארה שהמות הופך להיות בחינת זריעה של "הזורעים בדמעה ברנה יקצורו", וכמו שאומרת

הגמ' על תחיית המתים שהיא ק"ו מחטה שמתים קמים בלבושיהם, שהקבורה היא אופן של זריעה, שהיא האופן של תחילת הדבר, נקודת שורש מציאות הצמיחה, כאן מונח עומק נקודת הדבר, שהגזירה הופכת להיות שורש למציאות החיים, זה ה"ישנו עם אחד מפוזר ומפורד".

וכאשר נעשה מציאות הגזירה, שנגזר מציאות המות, וממציאות המות דיקא, צמח אופן התשועה, האופן של התשועה שצמחה, היא צמחה באופן של 'אחד', זה גופא נקודת ההצלה, שנעשה העומק של נקודת החיבור.

חזר ונתקן מציאות הח' ומציאות הד', הם חוזרים, מצטרפים ומתאחדים כמו שהזכר, שזה גדר תענית אסתר, היום ה-י"ג שהוא "יום קהילה לכל" שחוזרים ומצטרפים יחד כולם אהדדי, כאן מונח עומק נקודת התיקון שמתגלה במדרגת מציאות ימי הפורים האלו. **'עד דלא ידע' – תיקון החיסרון של ח', מתנות לאבינונים – תיקון הדלות של הד'**

ובלשון תמציתית וקצרה, איפה הח' והד' שמתגלה בפורים של עומק נקודת האחד, הח' הוא מציאות של חסרון, וכל החסרון הוא במקום הדעת, "דא קנית מה חסרת, דא לא קנית מה קנית", ה'דא קנית מה חסרת', כלומר, בדעת, בו מתגלה שורש נקודת החסרון.

כאשר נאמר "חייב איניש לבסומי עד דלא ידע", הוא בא להפקיע את מקום החסרון, את מקום הח' של החסרון, ויתר על כן הדל"ת שהיא דלה ועניה, מצד הפי' זור שבד' כמו שהוזכר זהו ה"והיו לבשר אחד" – הזיווג, אבל מצד ה'דלה ועניה', זה מצות 'מתנות לאבינונים' שיש בימי הפורים, בימי הפורים שנצטוינו במצות מתנות לאבינונים, "משלוח מנות איש לרעהו" – מאחד, מצרף, "ומתנות לאבינונים" – כאשר נותנים מתנות לאבינונים, הגדרת הדבר הוא שמפקיעים את ה"לית ליה מגרמיה כלום", שזה הרי, 'אביון' מלשון

תאב לכל, שהוא יותר מגדר של עני כידוע לדינא, ועל ידי שנותנים לו ממון אז מפ' קיעים את המושג של ה"לית ליה מגרמיה כלום", שמתגלה בימי הפורים שיש חיוב לתת לכל אביון את כדי צרכו.

כלומר, מעמקי ימי הפורים שחוזרים ומגלים את מדרגת ה'אחד', והם חוזרים ומאירים את ה"ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד", ע"י הדין ש"חייב אדם לקרוא את המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום שנאמר יומם אקרא ולא תענה ולילה ולא דומיה ליי", השורש שחייבים לקרוא את המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום הוא משום שמאירים בו את ה"ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד", זה עומק נקודת הדבר שמתגלה בימי הפורים, בימי הפורים נאמר "דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו", מתגלה המהלך של החיבור של ה"זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם", "ודבק באשתו והיו לבשר אחד", נקודת החיבור שה"בשר אחד" מתגלה מכח 'זרעו' [כמו שמפרש רש"י שם "והיו לבשר אחד" מכח הולד] זהו ה"דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו" דיקא, מכח הזרע מתגלה ה'בשר אחד' שחוזרים ומצטרפים יחד אהדדי.

זה מה שמונח במעמקי ימי הפורים לחזור ולגלות את מציאות ה'אחד', את מציאות ה"ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד" – חזרה למציאות ה'אחד', לאחות ולחבר את מדרגת הח' יחד עם מדרגת הד', לגלות את הדבר, שהיפך ה-חד, שכאשר הוא בקלקול הוא הופך להיות דח מלשון 'נידח', בימי הפורים מתגלה "לבל ידח ממנו נידח", מתגלה שהכל חוזר ומצטרף בחזרה לתוך מעמקי מציאות ה'אחד'.

"וימי הפורים לא יעבר מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם", מונח בהם השורש של "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

■ המשך בע"ה בשבוע הבא מהסדרה השבועית של בלבביפדיה עבודת ה' פנימית

מילון ערכים בקבלה • גדולה

חסד יבנה כי חסדך גדול עלי, וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו, עכ"ל. וכתב בשערי צדק (השער השביעי) וז"ל, והמדה הזאת נקראת גדולה, משום ארך אפים וגדל חסד, והנני רומז הכתר העליון הנקרא אין סוף, כי אל גדול ה', לפיכך לך ה' הגדולה והגבורה, לך בודאי אין סוף, עכ"ל. ולפ"ז גדול מוחלט בעצם זהו אין סוף.

ומאיר בחינת הגדולה בכמה אנפי, וכמ"ש בזה"ק (ח"ג, קעט, ע"א) מסטרא דימינא חסד, תרומה גדולה לכהן (וכך נקראת המלכות מצד החסד, עיי"ש. ועיין פרדס רימונים, שער כג, פכ"ב, ערך תרומה). ועוד אמרו (שם, ער"ה, ע"ב) סנהדרין גדולה וכו', משה שושבינא דמלכא, אהרן שושבינא דמטרוניא, ועמהון שבעין ותרין סנהדרין, כמנין חס"ד, ומהכא סנהדרי גדולה. וכן לגבי מצות יבום, כתב ברדב"ז (מצוה קכט) וז"ל, למה היה מצוה בגדול, שנאמר והיה "הבכור", וארז"ל לא בכור אלא גדול וכו', תשובה, הגדול רומז למדת הגדולה הוא "חסד" הגדול, וחסד גדול עשה הקב"ה שלא ידח ממנו נדח, ועיי" החסד נמשכת הנשמה אצל אשתו ואחיו ולפיכך היה מצוה בגדול, עכ"ל.

וכתב בשער הכוונות (דרושי העמידה, דרוש ו) וז"ל, ובאומרך ויהללו ויברכו את שמך הגדול וכו', תכוין להוי"ה דע"ב במילוי יודי"ן הנקרא גדול מצד החסד הנקרא גדולה, וחסד בגימט' ע"ב, עכ"ל. והנה שורש שם הוי"ה במילוי יודי"ן העולה ע"ב הוא בחכמה. ובאמת כתב שם (דרושי חג הפורים, דרוש א) וז"ל, החסד והחכמה נקרא גדולה בסוד הגדול וכו', עכ"ל. ובדקות כל קו ימין, חח"ן, נקרא גדולה. ועיין שמן ששון (שם, אות יח), כי חלק חסד עולה ונעשה חכמה, וחלק נצח עולה ונעשה חסד, ודו"ק.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א

כתיב (דה"י, א, כט, יא) לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד וגו'. גדולה זהו חסד. וכמ"ש בתיקונים (ט, ע"א) וירא ישראל את היד הגדולה, מסטרא דחסד. וכן אמרו (זהר, בראשית, יא, א) לך ה' הגדולה וגו', שירותא דלהון חסד, וסיומא דלהון ממלכה, כנס"י, אחרית הימים. ועיין פרדס רימונים (שער כג, פ"א) שנקראת חסדיך הראשונים, כי יש אחרים, עיי"ש. וכתב הרקאנטי (כי תבא) וז"ל, ואמר "גדול", כי קבלתה מן החסד, שנאמר לך ה' הגדולה, וכתב כי חסדך גדול עלי (תהלים, פו, יג), וכתב וגדל חסד (שם, קמה, ח), עכ"ל. והטעם שנקראת כן מפני שהיא מגדלת לכל הנמצאים בחסדה. עיין פע"ח (שער הברכות, פ"ב), ופרדס רימונים (שער כג, פ"ג, ערך גדולה), עיי"ש. וכתב בספר הפליאה (ד"ה פרט וכלל ופרט) וז"ל, ולמה נקרא החסד גדולה, כי השרים הגדולים הם ע"ב כחשבון חסד, וכולן נאצלו מכאן, ע"ש נקרא גדולה, עכ"ל.

ועיקר גילוי החסד, גדולה, נגלה ביד ימין, וכמ"ש בזה"ק (ח"ג, רמו, ע"ב) יד הגדולה בימינא. וכן אמרו בתיקונים (ט, ע"א) היד הגדולה מימינא דחסד. ונקראת י"ד, כי השם המאיר בה הוא הוי"ה אלקינ"ו הוי"ה, שעולה י"ד אותיות, כמ"ש בעץ חיים (שער כסא הכבוד, פ"ז). והוא בבחינת מימיני מיכאל, וכמ"ש בסודי רזיא (אות ס, ז) וז"ל, השיב אחר ימינו (אמרו חז"ל באיכה רבתי) כפת הקב"ה יד ימינו של מיכאל השר "הגדול", ימינו בגימט' יד מיכאל, עכ"ל, ודו"ק. ועיין עץ חיים (שער לג, פ"א, מ"ת). ונגלה באברהם, כמ"ש בזה"ק (ח"ב, נג, ע"א) הגדול דא אברהם. ואיתא בספר הפליאה (ד"ה ראה והבן סוד של נזמי זהב) וז"ל, גדולה, והיא מדת החסד, והוא מדת אברהם אבינו אשר דבק בה, שנאמר וחסד לאברהם, ובה נברא העולם ונתחדש ונבנה, אמרתי עולם

[כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net](mailto:info@bilvavi.net)

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ 2>4>12 USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים · הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.502.2567

03.579.3829 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 02.623.0294

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 books2270@gmail.com